

KERUEN

M.O. ÁÝEZOV
ATYNDAGY ÁDEBIET
JÁNE ÓNER
INSTITYTYNYŇ

HABARSHYSY

M.O. AUEZOV INSTITUTE
OF LITERATURE AND ART

HERALD

ИНСТИТУТ ЛИТЕРАТУРЫ
И ИСКУССТВА ИМЕНИ
М.О.АУЭЗОВА

ВЕСТНИК

№3, 76-ТОМ

2022

ISSN 2078-8134

**М.О.ӘУЕЗОВ АТЫНДАҒЫ
ӘДЕБИЕТ ЖӘНЕ ӨНЕР ИНСТИТУТЫ**

КЕРУЕН

ҒЫЛЫМИ ЖУРНАЛЫ

2005 жылы құрылған

**№3, 76-том
2022**

ISSN 2078-8134

ИНСТИТУТ ЛИТЕРАТУРЫ И ИСКУССТВА
ИМ. М.О.АУЭЗОВА

КЕРУЕН

НАУЧНЫЙ ЖУРНАЛ

основан в 2005 году

№3, том 76
2022

ISSN 2078-8134

**M.O.AUEZOV INSTITUTE OF
LITERATURE AND ART**

KERUEN

SCIENTIFIC JOURNAL

founded in 2005

№3, 76 vol
2022

Ғылыми журнал

Ғылыми журнал 2005
жылдан бері шығады.

Құрылтайшысы және
баспагері:

М.О. Әуезов атындағы Әдебиет
және өнер институты

Редакция мен баспагер
мекен жайы:

Заңды мекен-жайы: Қазақстан,
Алматы қ. Шевченко к-сі, 28,
050010,

Нақты мекен-жайы: Қазақстан,
Алматы қ. Құрманғазы к-сі, 29,
2-қабат, 050010,

Тел.: +7 (727) 272-74-11,
+7 (727) 300-32-45.

Электрондық пошта:
keruenjournal@mail.ru,
info@litart.kz.

ISSN 2078-8134

Жылына 4 рет жарық көреді.

Журнал 2005 жылғы
24 наурызда Қазақстан
Республикасының Мәдениет,
ақпарат және спорт
министрлігі, Ақпарат және
мұрағат комитетінде тіркелген.
Тіркеу куәлігі: 2005 жылғы 24
наурыздағы №5844-Ж.

«КЕРУЕН»

№3, 76-том, 2022

Бас редактор:

МАТЫЖАНОВ Кенжехан Ісләмжанұлы,
филология ғылымдарының докторы, ҚР ҰҒА
корреспондент мүшесі, М.О. Әуезов атындағы
Әдебиет және өнер институтының бас директоры
(Алматы, Қазақстан)

Бас редактордың орынбасарлары:

Ғылыми редактор:

ҚАЛИЕВА Альмира Қайыртайқызы, фило-
логия ғылымдарының кандидаты, М.О. Әуезов
атындағы Әдебиет және өнер институты бас
директорының ғылым жөніндегі орынбасары
(Алматы, Қазақстан)

Жауапты редакторлар:

СҰЛТАН Ертай, PhD, М.О. Әуезов атындағы
Әдебиет және өнер институты бас директорының
орынбасары (Алматы, Қазақстан)

САРСЕНБАЕВА Жансұлу Баденқызы,
магистр, М.О.Әуезов атындағы Әдебиет және
өнер институтының ғылыми қызметкері
(Алматы, Қазақстан)

Научный журнал

Журнал издается с 2005
года.

Учредитель и издатель:

Институт литературы и
искусства
им. М.О. Ауэзова.

Адрес редакции и издателя:

Юридический адрес:
Казахстан, г. Алматы, ул.
Шевченко 28, 050010,
Фактический адрес: Казахстан,
г. Алматы, ул. Курмангазы 29,
2 этаж. 050010,
Тел.: +7 (727) 272-74-11,
+7 (727) 300-32-45.
Email: keruenjournal@mail.ru,
info@litart.kz.

ISSN 2078-8134

Выходит 4 раза в год

**Журнал зарегистрирован
24 марта 2005 года в
Комитете информации
и архивов Министерства
культуры, информации и
спорта**

Республики Казахстан.

**Свидетельство о регистрации:
24 марта 2005 г. №5844-Ж.**

«КЕРУЕН»

№3, том 76, 2022

Главный редактор:

МАТЫЖАНОВ Кенжехан Слямжанович,
доктор филологических наук, член-корреспон-
дент НАН РК, генеральный директор Института
литературы и искусства им. М.О. Ауэзова (Алматы,
Казахстан)

Заместители главного редактора:

Научный редактор:

КАЛИЕВА Альмира Кайыртаевна, кандидат
филологических наук, заместитель по науке
генерального директора Института литературы
и искусства им. М.О. Ауэзова (Алматы, Казахстан).

Ответственный редакторы:

СУЛТАН Ертай, PhD, заместитель генераль-
ного директора Института литературы и
искусства им. М.О. Ауэзова (Алматы, Казахстан).

САРСЕНБАЕВА Жансулу Баденовна, магистр,
научный сотрудник Института литературы и
искусства им. М.О. Ауэзова (Алматы, Казахстан).

Scientific journal

The journal has been
published
since 2005

Constitutor and publisher:

M.O. Auezov Institute of
Literature and Art

**Address of the editorial and
publishing office:**

28, Shevchenko str., Almaty,
050010, Kazakhstan

Tel.: +7 (727) 272-74-11,

+7 (727) 300-32-45.

E-mail: keruenjournal@mail.ru,
info@litart.kz.

ISSN 2078-8134

Published 4 times a year

**The journal was registered
on March 24, 2005 in the
Committee of Information and
Archives of the Ministry of
Culture, Information and Sports
of the Republic of Kazakhstan.
Registration certificate: March
24, 2005 No. 5844-Zh.**

«KERUEN»

№3, 76 vol, 2022

Editor-in-Chief:

MATYZHANOV Kenzhekhan Islamzhanovich,
Doctor of Philology, Corresponding Member of
the National Academy of Sciences of the Republic
of Kazakhstan, Director General of the Institute of
Literature and Art named after MO Auezov (Almaty,
Kazakhstan)

Deputy Editors-in-Chiefs:

Scientific editor:

KALIEVA Almira Kairtayevna, Candidate of
Philological Sciences, Deputy Director General for
Science of the M.O. Auezov Institute of Literature and
Art (Almaty, Kazakhstan)

Responsible Editors:

SULTAN Yertay, PhD, Deputy Director General
of the M.O. Auezov Institute of Literature and Art
(Almaty, Kazakhstan)

SARSENBAYEVA Zhansulu Badenovna, Master's
degree, researcher at the M.O. Auezov Institute of
Literature and Art (Almaty, Kazakhstan).

РЕДАКЦИЯЛЫҚ АЛҚА:

БАС РЕДАКТОР:

МАТЫЖАНОВ Кенжехан Исламжанұлы, филология ғылымдарының докторы, ҚР ҰҒА корреспондент мүшесі, М.О. Әуезов атындағы Әдебиет және өнер институтының бас директоры (Алматы, Қазақстан)
Профиль сілтемесі: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57216628445>

БАС РЕДАКТОРДЫҢ ОРЫНБАСАРЫ:

СҰЛТАН Ермай, PhD, М.О. Әуезов атындағы Әдебиет және өнер институты бас директорының орынбасары (Алматы, Қазақстан)
Профиль сілтемесі: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57216705450>

РЕДАКЦИЯ АЛҚАСЫНЫҢ МҮШЕЛЕРІ:

ОМАРОВ Бауыржан Жұмаханұлы, филология ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА академигі, Қазақстан Республикасы Президентінің кеңесшісі (Нұр-Сұлтан, Қазақстан)
Профиль сілтемесі: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57216859605>

БАЗАРБАЕВА Зейнеп Мүслімқызы, филология ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА академигі, Ахмет Байұрсынұлы атындағы Тіл білімі институтының бас ғылыми қызметкері (Алматы, Қазақстан)
Профиль сілтемесі: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=56195378100>

ЖОЛДАСБЕКОВА Баян Өмірбекқызы, филология ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА корреспондент-мүшесі, әл-Фараби атындағы ҚазҰУ филология факультетінің деканы (Алматы, Қазақстан)
Профиль сілтемесі: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57203201994>

НЕГИМОВ Серік Нығметоллаұлы, филология ғылымдарының докторы, профессор, Л. Гумилев атындағы Еуразия Ұлттық университеті (Нұр-Сұлтан, Қазақстан)
Профиль сілтемесі: <https://www.scopus.com/results/authorNamesList.uri?st1=NEGIMOV&st2=Serik&origin=search&authorlookup>

ТЕМІРБОЛАТ Алуа Берікбайқызы, филология ғылымдарының докторы, профессор, әл-Фараби атындағы ҚазҰУ қазақ әдебиеті және әдебиет теориясы кафедрасының меңгерушісі (Алматы, Қазақстан)
Профиль сілтемесі: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=56148996000>

НҰРҒАЛИ Қадша Рүстембековна, филология ғылымдарының докторы, профессор, Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия Ұлттық университетінің орыс филологиясы кафедрасы меңгерушісі (Нұр-Сұлтан, Қазақстан)
Профиль сілтемесі: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=55915843100>

ОРДА Гүлжахан Жұмабердіқызы, филология ғылымдарының докторы, доцент, М.О. Әуезов атындағы Әдебиет және өнер институтының бас ғылыми қызметкері (Алматы, Қазақстан)
Профиль сілтемесі: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57192676955>

ҚАЛИЕВА Алмира Қайыртайқызы, филология ғылымдарының кандидаты, М.О. Әуезов атындағы Әдебиет және өнер институты бас директорының ғылым жөніндегі орынбасары (Алматы, Қазақстан)
Профиль сілтемесі: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57213160949>

АНАНЬЕВА Светлана Викторовна, филология ғылымдарының кандидаты, доцент, М.О. Әуезов атындағы Әдебиет және өнер институтының жетекші ғылыми қызметкері (Алматы, Қазақстан)

Профиль сілтемесі: <https://www.scopus.com/results/authorNamesList.uri?st1=ANANYEVA&st2=Svetlana&origin=search&authorlookup>

ҚЫДЫР Тәрәлі Еділбайұы, филология ғылымдарының кандидаты, доцент, М.О. Әуезов атындағы Әдебиет және өнер институтының жетекші ғылыми қызметкері (Алматы, Қазақстан)
Профиль сілтемесі: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57216896393>

ШӘРІПОВА Диляра Сафарғалиқызы, өнертану кандидаты, доцент, М.О. Әуезов атындағы Әдебиет және өнер институтының жетекші ғылыми қызметкері (Алматы, Қазақстан)
Профиль сілтемесі: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57192097133>

ОМАРОВА Ақлима Қайырденқызы, өнертану кандидаты, доцент, Құрманғазы атындағы Қазақ ұлттық консерваториясы (Алматы, Қазақстан)
Профиль сілтемесі: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57210747041>

ҚАЗТУҒАНОВА Айнұр Жасанбергенқызы, өнертану кандидаты, доцент, М.О. Әуезов атындағы Әдебиет және өнер институтының жетекші ғылыми қызметкері (Алматы, Қазақстан)
Профиль сілтемесі: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57210749637>

ТҰРМАҒАМБЕТОВА Бақыт, өнертану кандидаты, Х. Досмұхамедов атындағы Атырау университетінің доценті (Атырау, Қазақстан)
Профиль сілтемесі: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57212550200>

ЖҮНДІБАЕВА Арай Қанатияқызы, PhD, қауымдастырылған профессор, Ы.Алтынсарин атындағы Ұлттық Білім Академиясының Қазақ тілі, Қазақ әдебиеті, Қазақстан тарихы зертханасының меңгерушісі (Нұр-Сұлтан, Қазақстан)
Профиль сілтемесі: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=55912694100>

ДАУТОВА Гүлназ Рахымқызы, PhD, қазақ әдебиеті және әдебиет теориясы кафедрасының оқытушысы (Алматы, Қазақстан)
Профиль сілтемесі: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57192094749>

ХАЛЫҚАРАЛЫҚ РЕДАКЦИЯЛЫҚ КЕҢЕС:
БАГНО Всеволод Евгеньевич, филология ғылымдарының докторы, профессор, Ресей Ғылым академиясының корреспондент-мүшесі (Санкт-Петербург, Ресей)
Профиль сілтемесі: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=55788979100>

КЕНДІРБАЙ Гүлнар Турабекқызы, тарих ғылымдарының докторы, Колумбия университетінің профессоры (Нью-Йорк, АҚШ)
Профиль сілтемесі: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=25226509300>

СНАМОРРО Antonio Chicharro, ғылым докторы, философия және қолжазба факультетінің профессоры (Гранада, Испания) H = 2

КРАСОВСКАЯ Аксиния, филология ғылымдарының докторы, профессор, Бухарест Университеті (Бухарест, Румыния) H = 1

НИКОЛАС Мари, филология ғылымдарының докторы, профессор, Лихай Университеті (Пенсильвания, АҚШ) H = 1

РЕДАКЦИОННАЯ КОЛЛЕГИЯ:

ГЛАВНЫЙ РЕДАКТОР:

МАТЫЖАНОВ Кенжехан Слямжанович, доктор филологических наук, член-корреспондент НАН РК, генеральный директор Института литературы и искусства им. М.О. Ауэзова (Алматы, Казахстан)
Ссылка на профиль: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57216628445>

ЗАМЕСТИТЕЛЬ ГЛАВНОГО РЕДАКТОРА:

СУЛТАН Ертай, PhD, заместитель генерального директора Института литературы и искусства им. М.О. Ауэзова (Алматы, Казахстан)

Ссылка на профиль: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57216705450>

ЧЛЕНЫ РЕДАКЦИОННОЙ КОЛЛЕГИИ:

Ссылка на профиль: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57213160949>

ОМАРОВ Бауыржан Жумаханович, доктор филологических наук, профессор, академик НАН РК, советник Президента Республики Казахстан (Нур-Султан, Казахстан)

Ссылка на профиль: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57216859605>

БАЗАРБАЕВА Зейнеп Муслимовна, доктор филологических наук, профессор, академик НАН РК, главный научный сотрудник Института языкознания имени Ахмета Байтурсынова (Алматы, Казахстан)

Ссылка на профиль: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=56195378100>

ЖОЛДАСБЕКОВА Баян Омурбековна, доктор филологических наук, профессор, член-корреспондент НАН РК, декан филологического факультета КазНУ им. Аль-Фараби (Алматы, Казахстан)

Ссылка на профиль: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57203201994>

НЕГИМОВ Серик Ныгметоллаевич, доктор филологических наук, профессор кафедры казахской литературы Евразийского Национального университета им. Л.Н. Гумилева (Нур-Султан, Казахстан)

Ссылка на профиль: <https://www.scopus.com/results/authorNamesList.uri?st1=NEGIMOV&st2=Serik&origin=search&authorlookup>

ТЕМИРБОЛАТ Алуа Берикбаевна, доктор филологических наук, профессор, заведующая кафедрой казахской литературы и теории литературы КазНУ им. Аль-Фараби (Алматы, Казахстан)

Ссылка на профиль: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=56148996000>

НУРГАЛИ Кадиша Рустембековна, доктор филологических наук, профессор, заведующая кафедрой русской филологии Евразийского Национального университета им. Л.Н. Гумилева (Нур-Султан, Казахстан)

Ссылка на профиль: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=55915843100>

ОРДА Гульжанхан Жумабердыевна, доктор филологических наук, доцент, главный научный сотрудник Института литературы и искусства им. М.О. Ауэзова (Алматы, Казахстан)

Ссылка на профиль: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57192676955>

КАЛИЕВА Альмира Кайыртаевна, кандидат филологических наук, заместитель по науке генерального директора Института литературы и искусства им. М.О. Ауэзова (Алматы, Казахстан)

Ссылка на профиль: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57213160949>

АНАНЬЕВА Светлана Викторовна, кандидат филологических наук, доцент, ведущий научный сотрудник Института литературы и искусства им. М.О. Ауэзова (Алматы, Казахстан)

Ссылка на профиль: <https://www.scopus.com/results/authorNamesList.uri?st1=ANANYEVA&st2=Svetlana&origin=search&authorlookup>

КЫДЫР Торали Едилбай, кандидат филологических наук, доцент, ведущий научный сотрудник Института литературы и искусства им. М.О. Ауэзова (Алматы, Казахстан)

Ссылка на профиль: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57216896393>

ШАРИПОВА Дилара Сафаргалиевна, кандидат искусствоведения, доцент, ведущий научный сотрудник Института литературы и искусства им. М.О. Ауэзова (Алматы, Казахстан)

Ссылка на профиль: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57192097133>

ОМАРОВА Акlima Каурденовна, кандидат искусствоведения, доцент Казахской национальной консерватории имени Курмангазы (Алматы, Казахстан)

Ссылка на профиль: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57210747041>

КАЗТУГАНОВА Айнур Жасанбергеневна, кандидат искусствоведения, доцент, ведущий научный сотрудник Института литературы и искусства им. М.О. Ауэзова (Алматы, Казахстан)

Ссылка на профиль: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57210749637>

ТУРМАГАМБЕТОВА Бахыт Жолдыбаевна, кандидат искусствоведения, музыковед, доцент кафедры музыки и искусства Атырау Университет им. Х.Досмухамедова (Атырау, Казахстан)

Ссылка на профиль: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57212550200>

ЖУНДИБАЕВА Арай Канатиевна, PhD, ассоциированный профессор, заведующий лабораторией казахского языка, казахской литературы, истории Казахстана Национальной академии образования имени И. Алтынсарина (Нур-Султан, Казахстан)

Ссылка на профиль: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=55912694100>

ДАУТОВА Гульназ Рахимовна, PhD, преподаватель кафедры казахской литературы и теории литературы (Алматы, Казахстан)

Ссылка на профиль: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57192094749>

МЕЖДУНАРОДНЫЙ РЕДАКЦИОННЫЙ СОВЕТ:

БАГНО Всеволод Евгеньевич, доктор филологических наук, профессор, член-корреспондент Российской академии наук (Санкт-Петербург, Россия)

Ссылка на профиль: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=55788979100>

КЕНДИРБАЙ Гульнар Турабековна, доктор исторических наук, профессор Колумбийского университета (Нью-Йорк, США)

Ссылка на профиль: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=25226509300>

SHAMORRO Antonio Chicharro, доктор наук, профессор

Гранадского университета, заведующий факультета философии и рукописи (Гранада, Испания) N = 2

КРАСОВСКАЯ Аксинья, доктор филологических наук, профессор, Бухарестский университет (Бухарест, Румыния) N = 1

НИКОЛАС Мари, доктор филологических наук, профессор, Университет Лихай (Пенсильвания, США) N = 1

EDITORIAL BOARD

EDITOR-IN-CHIEF:

MATYZZHANOV Kenzhekhan Slyamzhanovich, Doctor of Philology, Corresponding Member of the National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan, General director of the M.O.Aueзов Institute of Literature and Art (Almaty, Kazakhstan)
Profile link: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57216628445>

DEPUTY EDITOR-IN-CHIEF:

SULTAN Yertay, Ph.D., Vice-general director of M.O.Aueзов Institute of Literature and Art (Almaty, Kazakhstan)
Profile link: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57216705450>

MEMBERS OF THE EDITORIAL BOARD:

OMAROV Bauyrzhan Zhumakhanovich, Doctor of Philology, Professor, Academician of the National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan, President's advisor of the Republic of Kazakhstan (Nur-Sultan, Kazakhstan)
Profile link: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57216859605>

BAZARBAYEVA Zeynep Muslimovna, Doctor of Philology, Professor, Academician of the National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan, Chief Researcher of the Akhmet Baitursynov Institute of Linguistics (Almaty, Kazakhstan)
Profile link: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=56195378100>

ZHOLDASBEKOVA Bayan Omirbekovna, Doctor of Philology, Professor, Corresponding Member of the National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan, Dean of the Philological Faculty of Al-Farabi Kazakh National University (Almaty, Kazakhstan)
Profile link: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57203201994>

NEGIMOV Serik Nygmetollayevich, Doctor of Philology, Professor of the Department of Kazakh Literature of L.Gumilev Eurasian National University (Nur-Sultan, Kazakhstan)
Profile link: <https://www.scopus.com/results/authorNamesList.uri?st1=NEGIMOV&st2=Serik&origin=searchauthorlookup>

TEMIRBOLAT Alua Berikbayevna, Doctor of Philology, Professor, Head of the Department of Kazakh Literature and Literary Theory of Al-Farabi Kazakh National University (Almaty, Kazakhstan)
Profile link: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=56148996000>

NURGALI Kadisha Rustembekovna, Doctor of Philological Sciences, Professor, Head of the Department of Russian Philology L.N. Gumilyov Eurasian National University (Nur-Sultan, Kazakhstan)
Profile link: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=55915843100>

ORDA Gulzhakhan Zhumaberdievna, Doctor of Philology, Associate Professor, Chief Researcher of the M. O. Aueзов Institute of Literature and Art (Almaty, Kazakhstan)
Profile link: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57192676955>

KALIYEVA Almira Kairtayevna, Candidate of Philological Sciences, Deputy Director General for Science of the M.O. Aueзов Institute of Literature and Art (Almaty, Kazakhstan)
Profile link: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57213160949>

ANANYEVA Svetlana Viktorovna, Candidate of Philological Sciences, Associate Professor, Leading Researcher of the M.O.Aueзов Institute of Literature and Art (Almaty, Kazakhstan)
Profile link: <https://www.scopus.com/results/authorNamesList.uri?st1=ANANYEVA&st2=Svetlana&origin=searchauthorlookup>

KYDYR Torali Edilbay, Candidate of Philological Sciences, Associate Professor, Chief Researcher of the M. O. Aueзов Institute of Literature and Art (Almaty, Kazakhstan)
Profile link: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57216896393>

SHARIPOVA Dilyara Safargaliyeva, Candidate of Art History, Associate Professor, Leading Researcher at the M. O. Aueзов Institute of Literature and Art (Almaty, Kazakhstan)
Profile link: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57192097133>

OMAROVA Aklima Kairdenovna, Candidate of Art History, Associate Professor, Kurmangazy Kazakh National Conservatory (Almaty, Kazakhstan)
Profile link: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57210747041>

KAZTUGANOVA Ainur Zhasanbergenovna, Candidate of Art History, Associate Professor, Leading Researcher of the M. O. Aueзов Institute of Literature and Art (Almaty, Kazakhstan)
Profile link: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57210749637>

TURMAGAMBETOVA Bakhyt Zholdybayevna, Candidate of Art History, Senior lecturer at the Department of Music and Art of H.Dosmukhamedov Atyrau University (Atyrau, Kazakhstan)
Profile link: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57212550200>

ZHUNDIBAYEVA Arai Kanapiyevna, PhD, Associate Professor, Head of the Laboratory of the Kazakh language, Kazakh Literature, History of Kazakhstan of the I. Altynsarin National Academy of Education (Nur-Sultan, Kazakhstan)
Profile link: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=55912694100>

DAUTOVA Gulnaz Rakhimovna, PhD, Lecturer, Department of Kazakh Literature and Literary Theory (Almaty, Kazakhstan)
Profile link: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57192094749>

INTERNATIONAL EDITORIAL COUNCIL:

BAGNO Vsevolod, Doctor of Philology, Professor, Corresponding Member of the Russian Academy of Sciences (Saint Petersburg, Russia)
Profile link: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=55788979100>

KENDIRBAY Gulnar Turabekovna, Doctor of Historical Sciences, Professor of Columbia University (New York, USA)
Profile link: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=25226509300>

CHAMORRO Antonio Chicharro, Doctor of Sciences, Professor of Granada University, Head of the Faculty of Philosophy and Manuscript (Granada, Spain)
H = 2

KRASOVSKAYA Aksinia, Doctor of Philology, Professor, Bucharest University (Bucharest, Romania)
H = 1

NIKOLAS Mary, Doctor of Philology, Professor, Lehigh University (Pennsylvania, USA)
H = 1

МАЗМҰНЫ

Бас редактордың алғы сөзі.....14

Әдебиеттану

<i>Даутұлы Т., Матыжанов К.С.</i> Жаңылтпаштардың құрылымындағы ұйқастың рөлі.....	17
<i>Мәдібаева Қ.Қ.</i> Ахмет Байтұрсынұлының әдебиеттану терминдерін қалыптау ұстанымы.....	26
<i>Кажытай Б.К., Оразбек М.С.</i> Оксюморон – поэтикалық категория.....	37
<i>Әуесбаева П.Т.</i> Ауызша әңгімелердің тақырыптық-идеялық және поэтикалық сипаты.....	48
<i>Нұрдәулетова Б.И., Нұржан А.С.</i> Жерлеу орындарындағы суреттердің сакралды семантикасы (Маңғыстау аймағы мысалында).....	61
<i>Бейсенұлы Ж., Шаймерденова Қ.Қ., Мамаева Г.Б.</i> Мағжан мен Чолпан шығармашылығындағы ортақ сарындар.....	77
<i>Тұяқбаев Ғ.Ә., Тайман С.Т., Уразова А.К.</i> Мұстафа Шоқайдың эпистолярлық мұрасы.....	91
<i>Джумағалиева У.З., Демченко Л.Н., Ананьева С.В.</i> В. Михайловтың «Аспан мен жер арасындағы бір өзі...» роман-эссесі рецептивтік эстетика мән-мәтінінде.....	101
<i>Жанбершиева Ұ.Н., Оралова Г.С.</i> Сыр бойында туған аңыздардың ұлттық сананы жаңғыртудағы маңызы.....	111
<i>Ислямбекова А.К., Оздемир Н.</i> Балалар ойындарының тұлғалық даму үдерісіндегі әсері және ерекшеліктері.....	120
<i>Аубакирова Қ.Қ., Камешева Г.А., Мустафаева А.А.</i> Мәмлүктер кезіндегі әдеби ескерткіштер және «Иршәдул-мулук уәс-салатин» ескерткіші (XIII-XV ғ.).....	128
<i>Хуатбекұлы Е.</i> Балаларға арналған шығармаларда шындықты бейнелеу (Б. Әділ шығармаларының негізінде).....	137
<i>Худайбергенов Н.Д.</i> Ескен Елубаев поэзиясындағы ұлттық құндылықтар жүйесінің көркемдік ерекшеліктері.....	149
<i>Баязитов Б.Б.</i> Қазіргі қазақ поэзиясындағы психологизм.....	161
<i>Набиолла Н.</i> Таласбек Әсемқұловтың «Талтүс» романындағы фольклоризм.....	173
<i>Калижарова Ж.Т.</i> Қазақ әдебиетіндегі эпистолярлық жанрдың тарихы.....	183
<i>Сағатова Ш.Б., Юнисов Е.А.</i> Қазақ мақал-мәтелдеріндегі «ар – ұждан» концептісі.....	194
<i>Сұлтанғалиева Р.Б., Харисова Ж.Ж.</i> Әдеби шығармадағы кездейсоқ оқиғалар әлеміндегі кейіпкерлердің алеаторика мен хэппенинг ерекшеліктеріне сай бейнеленуі.....	205
<i>Карбозов Е.К., Шегебаев А.М., Қыргызбаева А.Д.</i> Қазіргі қазақ әңгімелеріндегі сакральдылық ұғым-түсініктердің көркемдік қызметі.....	216

Мәдениеттану

<i>Жұмаш А.Ы., Әбенова Ә.Е., Күлетова Ұ.А.</i> Сахна тілін оқыту әдістерінің ерекшеліктері.....	232
<i>Шарипова Д.С., Ақсақалова Ж.А.</i> Заманауи Қазақстан кескіндемесіндегі тарихи тақырыптың жаңғыруы.....	241
<i>Исламбаева З.У., Ташимова М.М.</i> Заманауи қазақ театр өнеріндегі рухани жаңғырудың көрінісі.....	249
<i>Еркебай А.С.</i> ХХІ ғасырдағы классикалық қойылымдардың сахна тіліндегі жаңашылдығы.....	262
<i>Алимкулова Ж.К., Кубеков Т.Н.</i> «Құлагер» қойылымындағы актерлердің шеберлік тәсілі және кейіпкер сомдаудың стилі.....	272
<i>Кенджақұлова А. Б., Әлжанов Ғ.М.</i> Қазіргі қазақ станокты графикасындағы фольклорлық мотивтер.....	285
<i>Әден Ж.Ш., Сансызбаева С.К.</i> Билингвизм трансмәдени коммуникация құбылысы ретінде.....	304

СОДЕРЖАНИЕ

Обращение главного редактора.....15

ЛИТЕРАТУРОВЕДЕНИЕ

<i>Даутулы Т., Матыжанов К.С.</i> Роль рифм в структуре скороговорок.....	17
<i>Мадиббаева К.К.</i> Принцип Ахмета Байтурсынова образования литературных терминов.....	26
<i>Кажытай Б.К., Оразбек М.С.</i> Оксюморон – поэтическая категория.....	37
<i>Ауесбаева П.Т.</i> Идеино-тематический и поэтический характер устных рассказов.....	48
<i>Нурдаулетова Б.И., Нуржан А.С.</i> Сакральная семантика изображений в захоронениях (на примере Мангистауской области).....	61
<i>Бейсенулы Ж., Шаймерденова К.К., Мамаева Г.Б.</i> Общие направления в творчестве Магжана и Чолпана.....	77
<i>Тыякбаев Г.А., Тайман С.Т., Уразова А.К.</i> Эпистолярное наследие Мустафы Шокая.....	91
<i>Джумагалиева У.З., Демченко Л.Н., Ананьева С.В.</i> Роман-эссе В. Михайлова «Один меж небом и землей...» в контексте рецептивной эстетики.....	101
<i>Жанбердиева У.Н., Оралова Г.С.</i> Роль мифов рожденных на берегу Сыра в возрождении национального сознания.....	111
<i>Ислямбекова А.К., Оздемир Н.</i> Влияние и особенности детских игр в процессе личностного развития детей.....	120
<i>Аубакирова К.К., Камишева Г.А., Мустафаева А.А.</i> Литературные памятники мамлюкского периода и письменный памятник «Иршадудль-мулук уас-салатин» (XIII-XV вв.).....	128
<i>Хуатбекұлы Е.</i> Изображение действительности в произведениях для детей (По произведениям Б. Адила).....	137
<i>Худайбергенов Н.Д.</i> Художественные особенности системы национальных ценностей в поэзии Ескена Елубаева.....	149
<i>Баязитов Б.Б.</i> Психологизм в современной казахской поэзии.....	161
<i>Набиолла Н.</i> Фольклоризм в романе Таласбека Асемкулова «Талтус».....	173
<i>Калижарова Ж.Т.</i> История эпистолярного жанра в казахской литературе.....	183
<i>Сагатов Ш.Б., Юнисов Е.А.</i> Концепт «совесть» в казахских пословицах.....	194
<i>Султангалиева Р.Б., Харисова Ж.Ж.</i> Отражение персонажей в мире случайных событий в литературном произведении в соответствии с особенностями алеаторики и хэппенинг.....	205
<i>Карбозов Е.К., Шегебаев А.М., Киргизбаева А.Д.</i> Художественная функция концептов сакральности в современных казахских рассказах.....	216

КУЛЬТУРОЛОГИЯ

<i>Жумаши А.Ы., Абеннова А.Е., Кулетова У.А.</i> Особенности методики обучения сценической речи.....	232
<i>Шаринова Д.С., Аксакалова Ж.А.</i> Модернизация исторической темы в живописи современного Казахстана.....	241
<i>Исламбаева З.У., Ташимова М.М.</i> Отражение духовной модернизации современного казахского театрального искусства.....	249
<i>Еркебай А.С.</i> Новизна сценической речи в классических постановках XXI века.....	262
<i>Алимкулова Ж.К., Кубеков Т.Н.</i> Способ работы актеров в постановке «Кулагер» и стиль исполнения персонажа.....	272
<i>Кенжакулова А.Б., Альжанов Г.М.</i> Фольклорные мотивы в современной казахской станковой графике.....	285
<i>Әден Ж.Ш., Сансызбаева С.К.</i> Двужычие как феномен транскультурной коммуникации.....	304

CONTENT

Editor-in-chief's address.....16

LITERARY STUDIES

<i>Dautuly T., Matyzhanov K.S.</i> Phe role of rhymes in the structure of tongue twisters.....	17
<i>Madibayeva K.K.</i> Akhmet Baitursynov's principle of formation of literary terms.....	26
<i>Kazhytay B.K., Orazbek M.S.</i> Oxymoron – poetic category.....	37
<i>Auyesbayeva P.T.</i> Thematic-ideological and poetic character of oral narratives.....	48
<i>Nurdauletova B.I., Nurzhan A.S.</i> Sacred semantics of images in burial places (on the example of Mangystau region).....	61
<i>Beisenuly Zh., Shaimerdenova K.K., Mamayeva G.B.</i> Common trends in creative activities of Magzhana and Cholpon.....	77
<i>Tuyakbayev G.A., Taiman S.T., Urazova A.K.</i> Epistolary legacy of Mustafa Shokay.....	91
<i>Dzhumagalieva U.S., Demchenko L.N., Ananyeva S.V.</i> Roman-essay by V. Mikhailov «One between heaven and earth ...» in the context of receptive aesthetics.....	101
<i>Zhanbershiyeva U.N., Oralova G.S.</i> The significance of the Syr land legends in modernizing the national consciousness.....	111
<i>Islyambekova A.K., Ozdemir N.</i> Influence and features of children`s games in the process of personal development of children.....	120
<i>Aubakirova K.K., Kamisheva G.A., Mustafayeva A.A.</i> Literary monuments in the Mamluk period and the manuscript "Irshadul-muluk uas-salatin" (13-15th centuries).....	128
<i>Khuatbekuly Y.</i> Representation of reality in works for children (Based on the works of B. Adil).....	137
<i>Khudaibergenov N.D.</i> Artistic features of the system of national values in the poetry of Yesken Yelubaev.....	149
<i>Bayazitov B.B.</i> Psychologism in modern kazakh poetry.....	161
<i>Nabiolla N.</i> Folklorism in Talasbek Asemkulov's novel «Taltus».....	173
<i>Kalizharova Zh.T.</i> The history of the epistolary genre in Kazakh literature.....	183
<i>Sagatova Sh.B., Yunissov Y.A.</i> The meaning of the «conscience» concept in Kazakh proverbs.....	194
<i>Sultangaliyeva R.B., Kharisova Zh.Zh.</i> Reflection of characters in the world of random events in a literary work according to the features of aleatorics and happening.....	205
<i>Karbozov Y.K., Shegebayev A.M., Kyrgyzbayeva A.D.</i> The artistic function of the concepts of sacredness in modern Kazakh stories.....	216

CULTURAL STUDIES

<i>Zhumash A.I., Abenova A.E., Kuletova U.A.</i> Features of the medical science of scenic speech training.....	232
<i>Sharipova D.S., Axakalova Zh.A.</i> Modernization of the historical theme in the painting of modern Kazakhstan.....	241
<i>Islambayeva Z.U., Tauumova M.M.</i> A reflection of the spiritual modernization of the modern Kazakh theatrical art.....	249
<i>Yerkebay A.</i> Novelty of stage language in classical plays of XXI century.....	262
<i>Alimkulova Zh.K., Kubekov T.N.</i> The way the actors work in the production of "Kulager" and the style of performance of the character.....	272
<i>Kenjakulova A.B., Alzhanov G.M.</i> Folklore motifs in modern Kazakh easel graphics.....	285
<i>Aden Zh.Sh., Sansyzybayeva S.K.</i> Bilingualism as a phenomenon of transcultural communication.....	304

Құрметті оқырмандар, әріптестер, достар!

Сіз «Керуен» ғылыми журналының кезекті санын ашып отырсыз.

Журнал мақалалары CrossRef дерекқорында тіркеледі және әр автордың мақаласына DOI - электронды құжаттарға сілтеме жасау үшін пайдаланылатын цифрлық объект идентификаторы беріледі. Журнал «Ұлттық ғылыми-техникалық сараптама орталығы» акционерлік қоғамның (NCSTE) Қазақстандық дәйексөздер базасында (KazBC) индекстеледі. Алдағы уақыттарда авторларды Web of Science және Scopus халықаралық дәйексөздер базасына енгізілген басылымдарда қабылданған стандарттарға сәйкес жарияланымдар дайындауға бағдарлай бастаймыз. Бұған дейін аннотация мен кілт сөздердің көлеміне қойылатын талаптар реттелген.

Журналдың редакциялық алқасына қазақстандық және шетелдік жетекші ғалымдар кіреді. Журнал авторлардың жарияланымдарының ақпараттық ашықтығы мен қолжетімділігі саясатын ұстанады; мақалалар журналдың веб-сайтында үш тілде толық мәтінді қол жетімділікпен орналастырылған.

Журналдың мақсаты- гуманитарлық ғылымдар саласындағы жаңа жетістіктердің нәтижесі бойынша ақпарат беру.

Журналдың міндеттері:

Бұрын жарияланбаған және басқа журналда жариялау үшін ұсынылмаған түпнұсқа жоғары сапалы ғылыми мақалаларды қабылдау.

Авторлық құқыққа қатысты Қазақстан Республикасы заңнамасының талаптарына және жариялау этикасы бойынша әлемдік тәжірибеде жалпы қабылданған ережелерге сүйену.

Келесі гуманитарлық ғылымдар саласындағы жаңа зерттеулерді қамту:

1. Әдебиеттану
2. Мәдениеттану

Құрметпен, «Керуен» журналының бас редакторы, филология ғылымдарының докторы, ҚР ҰҒА корреспондент мүшесі, М.О.Әуезов атындағы Әдебиет және өнер институтының бас директоры (Алматы, Қазақстан) МАТЫДЖАНОВ Кенжесхан Ісләмжанұлы

Уважаемые читатели, коллеги, единомышленники, друзья!

Перед вами очередной номер научного журнала «**Керуен**».

Статьи журнала регистрируются в БД CrossRef и к каждой авторской статье обязательно присваивается DOI – цифровой идентификатор объекта, который используется для обеспечения цитирования, ссылки и выхода на электронные документы. Журнал индексируется Казахстанской базой цитирования (КазБЦ) АО «Национальный центр государственной научно-технической экспертизы» (НЦГНТЭ). Постепенно мы начинаем ориентировать авторов на подготовку публикаций по стандартам, принятым в изданиях, входящих в международные базы цитирований Web of Science и Scopus. Ранее уже были скорректированы требования к объему аннотации и ключевым словам.

В составе редакционной коллегии журнала представлены ведущие казахстанские и зарубежные ученые. Журнал следует политике информационной открытости и доступности публикаций авторов, статьи размещаются на сайте журнала на трех языках в полнотекстовом доступе.

Целью журнала является распространение научной информации и привлечение новых авторов. Журнал инициирует дискуссии по результатам новых достижений в области гуманитарных наук.

Задачи журнала:

Принимать оригинальные высококачественные научные статьи, ранее не опубликованные и не представленные для публикации в другом журнале.

Опирается на требования законодательства Республики Казахстан в отношении авторского права и общепринятые в мировой практике положения по публикационной этике.

Ориентироваться на охват публикаций по следующим специальностям в области гуманитарных наук.

1. Литературоведение
2. Культурология

С уважением и надеждой на сотрудничество, главный редактор «Керуен», доктор филологических наук, член-корреспондент НАН РК, генеральный директор Института литературы и искусства им. М.О. Ауэзова МАТЫЖАНОВ Кенжехан Слямжанович.

Dear readers, colleagues, associates, friends!

Here is the next issue of the scientific journal "Keruen".

Journal articles are registered in the CrossRef database and a DOI is necessarily assigned to each author's article - a digital object identifier that is used to provide citation, reference and output to electronic documents. The journal is indexed by the Kazakhstan Citation Database (KazCD) of the National Center for State Scientific and Technical Expertise JSC (NCSTE). Gradually, we begin to orient the authors to the preparation of publications according to the standards adopted in the editions included in the international citation databases Web of Science and Scopus. Previously, the requirements for the volume of the annotation and keywords have already been adjusted.

The editorial board of the journal includes leading Kazakhstani and foreign scientists. The journal follows the policy of information openness and accessibility of authors' publications; articles are posted on the journal's website in three languages in full-text access.

The purpose of the journal is to disseminate scientific information and attract new authors. The journal initiates discussions on the outcome of new advances in the humanities.

The tasks of the journal:

Accept original high quality scientific articles that have not been previously published or submitted for publication in another journal.

Rely on the requirements of the legislation of the Republic of Kazakhstan in relation to copyright and generally accepted in world practice provisions on publication ethics.

Focus on the coverage of publications in the following specialties: humanitarian sciences

1. Literary studies
2. Cultural studies

With respect and hope for cooperation, Editor-in-chief of "Keruen", Doctor of Philology, Corresponding Member of the National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan, General Director of the M.O. Auezov Institute of Literature and Art MATYZHANOV Kenzhekhan Slyamzhanovich.

Aubakirova K.K.^{1*}, Kamisheva G.A.², Mustafayeva A.A.³

^{1,2}Korkyt Ata Kyzylorda University, Kyzylorda, Kazakhstan

³al-Farabi Kazakh National University, Almaty, Kazakhstan

E-mail: ^{1*}a_kunduz87k@mail.ru, ²kamisheva_gulnur@mail.ru ³rummana@mail.ru,

¹Orcid: 0000-0002-9555-3753, ²Orcid: 0000-0002-0764-9238, ³Orcid: 0000-0001-6878-4946

LITERARY MONUMENTS IN THE MAMLUK PERIOD AND THE MANUSCRIPT «IRSHADUL-MULUK UAS-SALATIN» (13-15TH CENTURIES)

Annotation. This article is dealt with the researching level of monuments written in the Mamluk-Kipchak language and some problems arisen when studying medieval manuscripts are discussed in it. Examples of scientific classification of written monuments in the Kipchak language are presented and grouped by their contents. There is also some detailed information about the language of literary works that appeared in the Turkic-Kipchak language during the Mamluks' reign. A comprehensive analysis of the Mamluks' literary monuments and the manuscript «Irshadul-muluk uas-salatin» was made. On the basis of our ancestors' heritage revival with a thousand-year history, forgotten in the conditions of modern globalization, there is a need for modern domestic science to rethink the past history of our people by finding, bringing and studying medieval manuscripts comprehensively on History, culture and beliefs. Mamluk-Kipchak manuscripts of the 13th-15th centuries, especially in the literary sphere, takes a special position among the written monuments common to all Turkic-speaking peoples. These monuments, written in the Mamluk-Kipchak language, are not a valuable source only for the Egyptian society, but also for studying history, culture, language, beliefs and religious beliefs of the Turkic peoples in general. Most studies on Mamluk-Kipchak inscriptions provide general information about manuscripts based on copies or translations of manuscripts published in Turkey and Europe rather than original manuscripts. There are such issues as changes in the original text, incorrect reading of some Kipchak words, discrepancy between meanings and transcriptions, incomplete information about the time, place and author in these studies and the majority of the monuments are studied only from structural and grammatical points of view. Therefore, there is a growing need for the collection of original monuments of the Mamluk-Kipchak language and their comprehensive study within the framework of a new scientific paradigm.

Keywords: Mamluks, Turkic-Kipchak language, Arabic language, medieval manuscripts, literary monuments, the monument «Irshadul-muluk».

Introduction. It is very important to preserve national identity through the ancestors' heritage revival in today's globalized world. In this case, there is no doubt about the relevance of the research topic. Firstly, there is a need to search for written monuments about our people 's history, culture, language, religion and to study, to popularize those written monuments among people by translating from the original language into the Kazakh language in modern domestic science. Secondly, Mamluk-Kipchak written monuments take a special place among our valuable artifacts common to all Turkic peoples, preserved in rare foreign funds (Turkey, Egypt, the Netherlands, France, etc.). These monuments are distinguished by the facts that they were written in two languages: Mamluk-Kipchak and medieval classical Arabic, which were used during the Mamluks' reign. We can get invaluable information about the history, culture, language, religion and literature of our country,

which were not mentioned or were unknown during the Soviet times by studying manuscripts of the Mamluk-Kipchak language.

After getting the independence, Mamluk-Kipchak manuscripts were found, re-examined and introduced into scientific circulation in different parts of the world within the framework of various programs such as "Cultural Heritage", "People in the Stream of History", "Spiritual Revival", "Seven Edges of the Great Steppe". The part of the cultural heritage of the Kipchak language that emerged during the Mamluks' reign is original works written in the Kipchak language, while others are translated ones from oriental languages such as Persian and Arabic into the Kipchak language. Although the majority of military-tactical, literary and religious-didactic works on horseback riding and martial arts, written in the Mamluk-Kipchak language, were translated from Persian and Arabic, these inscriptions are considered the cultural heritage of the Turkic peoples.

Materials and methods. The research materials are complex interdisciplinary research in the field of literature, oriental studies, Turkic studies, Kipchak studies, Mamluk studies, manuscripts in the Mamluk-Kipchak language from the collection of rare foreign writings, medieval literary artifacts, scientific works and translations. In writing this article, the following methods are used to classify written monuments in the Mamluk-Kipchak language in terms of genre and language, and to specify, describe and identify the features of literary monuments: bibliographic, source studies, palaeographic, codicological, historical-comparative, compilation, systematization, classification, synthesis, analysis, generalization, description and translation. The study prioritizes the principles of source studies, identifies the correspondence of the manuscript with the original, and pays attention to the specifics of the writing of their various copies.

The results of the study. Written monuments in the Turkic-Kipchak language have been studied from the middle of the twentieth century. Many linguists such as M.T. Houstma, A. Zayonchkovskiy, Sh. Telegdi, R. Ermers focused on the language of monuments written in the territory of Egypt and the Golden Horde in the 13-15th centuries. They have found written monuments in the Mamluk-Kipchak language in the world archives, published and translated them into Western languages and studied their linguistic features. The works of Turkish scholars such as B. Atalay, M. Özietgin, R. Toparly, X. Yanyk, M.E. Agar, Zh. Demirci also include monuments in the Mamluk-Kipchak language. The researchers such as E.N. Najib, E.I. Phazylov, M. Ziyaeva, A. Yunusov, G.R. Gainutdinova, A. Kuryshzhanov, M.N. Majenova, T. Arynov, A.Z. Rustemov, B. Sagyndykov, S. Duisenov, E. Esbosynov, T. Kydyr, K. Sadykbekov, K. Kydyrbayev, A. Mustafayeva describe written monuments in the Mamluk-Kipchak language and identify the lexical fund of monuments.

A. Najib's work «Culture and Turkic literature of Mamluk Egypt in the 15th century» (Najib, 1979: 103) deals with the medieval history of the Turkic languages, the language of literary works written during the Mamluk rule, grammatical works in the Turkic-Kipchak language and Arabic-Kipchak dictionaries. The formation, development, literary representation and dimensions of Turkic-Kipchak literature during the Mamluk period in Egypt and Syria in the 13-15th centuries were studied in the B. Sagyndykov's work «Comparative vocabulary of Turkic written monuments of the 14th century (based on the materials of the Muhabatname of Khorezmi, Khusrau ua Shyrin of Qutb and Gulistan bit-turki of Saif Sarai)» (Sagyndykov, 2009: 129), A. Kerimuly's «Word-forming suffixes in the language of Old Turkic monuments (15th century)» (Kerimuly, 2005: 242), A. Ibatov's «Morpho-

logical structure of the word (based on the language of monuments written in the Golden Horde and Egypt in the 14th century)» (Ibatov, 1983: 146), M. Sabyr's «Continuity of the lexicon of the Middle Turkic language and the lexicon of the Kazakh language» / on the basis of a written monument of 14th century" (Sabyr, 2004: 315), A. Alibekuly's monograph «Turkic-Kipchak literature during the Mamluk period» (Alibekuly, 2008: 176).

Historical Turkic-Kipchak inscriptions appeared on the vast territory of the Eurasian continent, for example, in Egypt and Syria, in the Deshty-Kipchak steppe. It is known that this heritage was written for different purposes, in different genres, with different written characters. A famous turkologist A.K. Kuryshzhanov linguistically classifies the written heritage of the Middle Turkic period (10-15 centuries) as follows in his works:

- monuments in the ancient Turkic language of the Karakhanid era;
- monuments of the ancient Turkic language in Central Asia and the Volga region; monuments in the ancient Turkic language;
- monuments in the Chagatai language (Kuryshzhanov, 1970: 19).

Monuments written in the Cuman, Central Asian, Golden Horde and Mamluk-Kipchak languages belong to the monuments written in the ancient Kipchak language. M. Kashgar's dictionary «Divani lugat at-turk»; European works on jugs; information from Russian chroniclers about the Polovtsians; the research of the Mamluk-Kipchak language (grammar works, Kipchak-Arabic dictionaries, reference books, etc.); Armenian documents, treatises and dictionaries; works of art in the Kipchak language belong to the monuments written in the Kipchak language. The turkologist A. Kuryshzhanov divides the written Kipchak language heritage into verbal and literary. The monuments of the first group, written in the general literary language, include Ahmed Yugineki's work «The Gift of Truth», Abelgazy's works «Ogyznama», «Kissas al-Anbiya», «Kusyrau-Shyryn», «Gulistan bit-turki», «Shahnama», «Muhabbatname», «Nahjul-faradis», «Dede Korkyt», «Siraju-l-kulub», «Migrajname», «Jumjuma», «Miftahul-adil», «Tafsir» and others. Khoja Ahmed Yasawi's work «Divani Khikmeti», Suleimen Bakyrhani's work «Khikmeti», literary, religious and military works written in the Mamluk-Kipchak language in Egypt during the Mamluk period, but grammatical treatises on teaching the Kipchak language and Arabic-Kipchak dictionaries, etc belong to monuments in the language of local residents and monuments in the Kipchak dialect.

H. Kun, who studied the language of written monuments that appeared in Egypt and Syria during the Mamluk era in the 11th-16th centuries, divides these manuscripts into three main linguistic groups:

- a) Artifacts written in pure Kipchak;
- b) Exhibits written in the Oguz (Turkmen) language;
- c) Artifacts written in a mixed language. Although the monuments written during the Mamluks' reign between the 11th and 16th centuries are linguistically diverse, most Turkic scholars came to the conclusion that the majority of these artifacts were written in the Kipchak language, but they were under the influence of the Oghuz language (Toparli, 1992).

Researchers give different names for languages, regarding the languages used in written monuments during the Mamluks' reign (13-16th centuries). For example, the Eastern Turkic language (Brokelman), the Oguz-Kipchak, the Uighur-Kipchak language (A.N. Samoilovich), the Karluk-Khorezm literary language, the Golden Horde literary language (N.A. Bas-

kakov), the Kipchak language (A. Battal-Taymas, A. Inan), the Kipchak-Oguz literary language in Egypt (E. N. Nadjip), the Mamluk-Kipchak language (J. Ekman, R. Toparly), the Khorezm script, the Khorezm-Golden Horde script, the classical Central Asian script (A. Inan), the Chagatai language (F. Kopuruli), the Khorezm-Turkic language (A. N. Samoylovich) and others (Fazylov, 1971, p.78). The turkologist A. Najib, who studied the written monuments that appeared in Egypt during the Mamluk period, proposed several terms such as «Mamluk-Egyptians», «Mamluk-Kipchaks», «Kipchaks», «Golden Horde-Egyptians», «Kipchak-Oguz written language», he has chosen the term «Mamluk-Kipchak language» himself. In Turkey, the term «Memlûk-Kipçak Türkçesi» («Mamluk-Kipchak language») was formed in Turkology in relation to all monuments written during the Mamluk rule. Such researchers as B. Batyrshauly, T. Kydyr, K. Sadykbekov, A. Mustafayeva used the same term in Kazakhstan (Mustafayeva, 2021: 23). In the proposed study, the concepts of the Mamluk-Kipchak and Turkic-Kipchak languages were used equally in the prosed article.

It was defined that the Mamluk-Kipchak language, widely used in Egypt, which played an important role in the development history of the Turkic writing during the Mamluk period, was the closest language to the Kazakh language among modern Turkic-speaking peoples. Therefore, inscriptions in the Mamluk-Kipchak language are considered to be as a part of the culture, language and literature of the Kazakh people, despite the fact that the monuments appeared in Africa, on a distant continent (Zhubatova, 2019).

Discussion. During the 13-15th centuries grammatical treatises about basics of the Kipchak language, Arabic-Kipchak dictionaries, works on literature, culture, etiquette and martial arts, religious and didactic works were drawn up for teaching the Turkic-Kipchak language in the Mamluk state of Egypt, some of them were translated from oriental languages into Kipchak. Written monuments that appeared in the Mamluk-Kipchak language are an invaluable source in the study of history, political, social, literary, cultural, linguistic features and religious beliefs of modern Turkic peoples, especially those belonging to the Kipchak group. Therefore, when considering the beliefs and religious principles of the Turkic peoples in Central Asia, the history of their spiritual development as a whole, it is necessary to study comprehensively the written monuments in the Mamluk-Kipchak language as a form of the source study. According to the content and purpose of writing, written monuments in the Kipchak language in Egypt in the 13-15th centuries, can be grouped as follows: dictionaries and grammatical compositions; religious and didactic works; military-tactical works; literary works (Aubakirova, 2016: 136).

The first group of works includes textbooks for teaching the Kipchak language during the Mamluks' reign. The first part of such works is devoted to explaining phonetic and grammatical features of the Kipchak language; the second part contains Arabic-Kipchak dictionaries.

It is known from the history that well-known scholars and writers from Anatolia, the Golden Horde and the Khorezm region emigrated to Egypt during the Mamluk government, works listed in this study are close to the modern Turkic language. Therefore, many researchers approve that the Mamluk state had highly developed literary and scientific centers (Sadykbekov, 2016: 412). Only a part of the cultural and literary works that appeared in the Mamluk-Kipchak language at that time had survived to this day. Literary

works in the Mamluk-Kipchak language, which are currently in scientific circulation, include the following works: «**Kitab Gulystan bit-turky**» («**كتاب گلستان بالتركي**» – The original of the manuscript «Gulystan in the Turkic language», Saif Sarayi, 1391) is stored in the Leiden Library in the Netherlands under number 1553; A turkic translation of Abul-Kasim Firdousi Tusi's «**Shahnama**» done by Sharif Ami was completed in Egypt and presented as a gift to the last sultan of the Mamluk dynasty, al-Malik al-Ashraf, Abu Nasir Kansuh al-Gauri (1500-1517); A collection of poems by the Sultan of Egypt, Kansukh al-Ghauri, titled «**Divani Kansukh al-Ghauri**» («**ديوان قانصوه الغوري**» – Divani Kansukh al-Ghuri) - Turkish poems by Kansukh al-Ghauri) is kept in Ali Emry Arabi section of the National Library under number 4639, Istanbul, Turkey).

Saif Sarai, Berke Fakih, Kutub, Maulana Kazi Muhsin, Maulana Ishaq, Maulana Imad, Khorezmi, Abdulmajid, Togli Hasan Hodja, Hasanoglu and Husseinoglu are the representatives of the Kipchak literature in Egypt, general for the Turkic peoples. (Alibekuly, 2008: 52). Monuments in the Kipchak language, written in various genres during the Mamluks' reign are a valuable source of information about the life, customs, beliefs, worldview, language, literature and culture of the peoples of that time. Therefore, a comprehensive study of the above-mentioned monuments can give information not only about the Mamluks in the Egyptian society, but also about Deshty Kipchak people, who had been in close contact with them. The Turkish translation of the Persian poet Abul-Qasim Firdousi Tusi's poem «Shahnama» done by Sharifa Amidy was completed in Egypt and presented to the last sultan of the Mamluk dynasty al-Maliki al-Ashraf Abu Abu Nasir Kansukh al-Guri (1500-1517). Berke Fakikh, who copied Golden Horde poet Kutub's poem «Khusrau ua Shyrin», completed his work in 1382 in Egypt. He also translated an unknown author's work «Irshadul-muluk uas-salatin» («**ارشاد الملك و السلاطين**») from Arabic into the Turkic-Kipchak.

«**Irshadul-muluk uas-salatin**» («**ارشاد الملك و السلاطين**» – Instructions to kings and sultans», 1387) – one of the most valuable written works about conditions of Shariat, Abu Hanifa's school of Thinkers, translated from Arabic into Turkic-Kipchak. Although some details about the author of the manuscript were not found, the analysis of the original text showed that the work was written with the famous Mr. Ali's support, the ruler of Alexandria (Egypt). The manuscript states that the work was completed in 1387 (20 AH in 789 AH). The only Istanbul version of the work known in modern Turkic studies was written by Berke Faqih, who copied Golden Horde poet Kutub's poem «Khusrau ua Shyrin».

The original of the religious manuscript «Irshadul-muluk uas-salatin» is stored in the Hagiasophia section of the Suleymaniye Library (Istanbul, Turkey) under number 1016. The manuscript consists of 498 pages (996 pages). Abu Hanifa's sharia conditions were widely discussed in this work and it was presented as a gift to kings and sultans. Various issues related to the Islamic Sharia practice, as well as issues related to the Muslims' obligatory practice, ways of reciting verses from the Koran and hadiths of the Prophet, as well as views and excerpts from common decisions of religious scholars such as Abu Hanifa, imam Malik and imam Shafy are provided in the monument. The manuscript consists of the introduction and sections divided into several chapters.

Researchers such as A. Zayanchkovskiy, P. Toparly, R. Islamov, O. Zhalal, T. Kydyr, K. Sadykbekov in their works wrote about the importance of the manuscript «Irshadul-muluk» in the field of Turkic studies and studied the linguistic features of the monument.

Turkish scientist R. Toparly in his work «Irshadul-müluk ves-selatin» pointed out the linguistic features of the monument and provided a Turkish transcription and index dictionary of the original text (Toparlı, 1992). However, his transcription of the manuscript is based on the modern Turkish language and this monument has not yet been studied in the Kazakh language and requires a comprehensive study. In the book «Pearls of traditional Islam. A collection of excerpts from religious works and monuments written in the Middle Ages (10-16th centuries)» there is an excerpt from the free translation of the monument “Irshadul Muluk” in the Kazakh language (Qydyr, 2016).

Conclusion. Medieval literary artifacts, appeared in the Turkic-Kipchak language during the Mamluks’ rule are common cultural heritages of all Turkic people. A careful study of these monuments reveals peoples’ spiritual worldview who had lived in that society, because any nation’s language reflects the cultural aspects of this country. Language is not only a means of communication, but also a multi-generational heritage, reflecting not only the culture, the habit and being of one or another people, but also transmitting it from generation to generation. Therefore, in order to determine the place of the Kipchak culture and Kipchak language in medieval Egypt and Syria, it is possible to use Mamluk-Kipchak literary monuments, which are the common heritage of all Turkic peoples.

The article was carried out with the grant financial support of the Science Committee of the Ministry of Education and Science of the Republic of Kazakhstan within the framework of the research project NoAP09058201 «Theolinguistic space in the monument «Irshadul-muluk uas-salatin» (14 century)».

Аубакирова Қ.Қ.^{1*}, Камиева Г.А.², Мустафаева А.А.³

^{1,2}Қорқыт Ата атындағы Қызылорда университеті, Қызылорда, Қазақстан

³әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті, Алматы, Қазақстан

E-mail: ^{1*}a_kunduz87k@mail.ru, ²kamisheva_gulnur@mail.ru ³rummana@mail.ru,

¹Orcid: 0000-0002-9555-3753, ²Orcid: 0000-0002-0764-9238, ³Orcid: 0000-0001-6878-4946

Мәмлүктер кезіндегі әдеби ескерткіштер және «Иршәдул-мүлүк уәс-салатин» ескерткіші (XIII-XV ғ.)

Аңдатпа. Берілген мақалада мәмлүк-қыпшақ тілінде жазылған ескерткіштердің зерттелу деңгейіне шолу жасалып, ортағасырлық қолжазбаларды зерттеуде кездесетін кейбір мәселелер сөз болады. Қыпшақ тіліндегі жазба ескерткіштердің ғылымда қалыптасқан жіктеу үлгілері көрсетіліп, мазмұндық жағынан топтастырылып беріледі. Сонымен қатар мәмлүктер билігі кезінде түркі-қыпшақ тілінде дүниеге келген әдеби жәдігерлердің тіліне қатысты нақты мәліметтер келтіріледі. Мәмлүктер кезіндегі әдеби ескерткіштер мен «Иршәдул-мүлүк уәс-салатин» қолжазбасына жан-жақты талдау жасалады.

Бүгінгі жаһандану заманында ұмытыла бастаған мыңдаған жылдық тарихы бар бабалар мұрасын қайтадан жаңғырту негізінде қазіргі отандық ғылымда ұлтымыздың тарихы, мәдениеті, наным-сенімі, діни ұстанымдары туралы ортағасырлық қолжазбаларды тауып, елге әкеліп, кешенді түрде зерттеу арқылы ұлтымыздың өткен тарихын қайта қарау қажеттілігі туындап отыр. Түркі тілдес халықтардың бәріне ортақ жазба ескерткіштердің арасында XIII-XV ғасырларда дүниеге келген мәмлүк-қыпшақ тіліндегі қолжазбалардың, әсіресе әдеби сарында жазылған еңбектердің алатын орны ерекше. Бұл мәмлүк-қыпшақ тілінде жазылған ескерткіштер тек Мысыр қоғамына қатысты емес, жалпы түркі халықтарының тарихын, мәдениетін, тілін, наным-сенімін, діни ұстанымын зерттеуде құнды дереккөз болып табылады. Мәмлүк-қыпшақ тіліндегі жазба ескерткіштерге қатысты зерттеулердің басым бөлігінде қолжазбалар туралы жалпылама мәліметтер келтіріліп, дереккөз ретінде қолжазбалардың түпнұсқасы емес, көбіне Түркия мен Еуропа елдерінде жарық көрген қолжазбалардың көшірмелері немесе аудармалары негізге алынған. Мұндай зерттеулерде түпнұсқа мәтінінің өзгеріске ұшырауы, кейбір қыпшақ сөздерінің дұрыс оқылмауы, мағыналары мен транскрипцияларында бірізділіктің бол-

мауы, жазылған уақыты, жері мен авторы туралы толық мәліметтердің берілмеуі, ескерткіштердің көбіне құрылымдық-грамматикалық қырынан ғана зерттелуі сияқты мәселелер байқалады. Сондықтан мәмлүк-қыпшақ тіліндегі ескерткіштердің түпнұсқасын жинақтап, жаңа ғылыми парадигма аясында кешенді түрде зерттеу қажеттілігі артып отыр.

Түйін сөздер: мәмлүктер, түркі-қыпшақ тілі, араб тілі, ортағасырлық қолжазбалар, әдеби жәдігерлер, «Иршәдул-мулук» ескерткіші.

Аубакирова К.К.^{1*}, Камиева Г.А.², Мустафаева А.А.³

^{1,2} Кызылординский университет имени Коркыт Ата, Кызылорда, Казахстан

³ Казахский национальный университет имени аль-Фараби, г. Алматы

E-mail: ^{1*} a_kunduz87k@mail.ru, ² kamisheva_gulnur@mail.ru ³ rummana@mail.ru,

¹ Orcid: 0000-0002-9555-3753, ² Orcid: 0000-0002-0764-9238, ³ Orcid: 0000-0001-6878-4946

Литературные памятники мамлюкского периода и письменный памятник «Иршадүль-мулук уас-салатин» (XIII-XV вв.)

Аннотация. В настоящей статье рассматривается степень изученности памятников на мамлюкско-кипчакском языке, а также обсуждаются некоторые вопросы изучения средневековых рукописей. В работе представлены примеры научной классификации письменных памятников на кипчакском языке, которые далее сгруппированы по содержанию. Также приводятся сведения о литературных шедеврах и их языке, выполненных в период правления мамлюков на тюрко-кипчакском языке. В исследовании проводится комплексный анализ литературных памятников мамлюков и рукописи «Иршадүль-мулук уас-салатин». На основе возрождения наследия наших предков с тысячелетней историей, забытого в условиях современной глобализации, возникает потребность в переосмыслении прошлой истории нашего народа путем поиска, приобретения и всестороннего изучения средневековых рукописей по истории, культуре и религиозным верованиям. Среди письменных памятников, общих для всех тюркоязычных народов, особое место занимают мамлюкско-кипчакские рукописи XIII-XV веков, в частности литературные произведения. Эти памятники, выполненные на мамлюкско-кипчакском языке, представляют ценность не только для египетского общества, но и для изучения истории, культуры, языка и религиозных верований тюркских народов в целом. Большинство исследований, посвященных мамлюкско-кипчакским памятникам предоставляют общие сведения о рукописях, основанных на копиях или их переводах, опубликованных в Турции и Европе, нежели первоисточниках. Результатом чего становятся изменения в исходном тексте, неправильное прочтение некоторых кипчакских слов, несоответствие значений и транскрипций, неполные сведения о времени, месте и авторе, где большинство памятников изучается только со структурно-грамматической точки зрения. Поэтому возрастает потребность в поиске и сборе памятников на мамлюкско-кипчакском языке в виде первоисточников и их всестороннем изучении уже в новой научной парадигме.

Ключевые слова: мамлюки, тюрко-кипчакский язык, арабский язык, средневековые рукописи, литературные памятники, памятник «Иршадүль-мулук».

Сведение об авторах:

Аубакирова Кундузай Кыдырбаевна, PhD, ассоциированный проф. кафедры Иностранных языков и перевода, Кызылординский университет им. Коркыт Ата, Кызылорда, Казахстан, a_kunduz87k@mail.ru, Orcid ID 0000-0002-9555-3753

Камиева Гулнур Аббасовна, к.п.н., ассоциированный проф. кафедры иностранных языков и перевода Кызылординского университета имени Коркыт Ата, Кызылорда, Казахстан, kamisheva_gulnur@mail.ru, Orcid ID 0000-0002-0764-9238

Мустафаева Анар Абдикадиевна, PhD, доцент кафедры Ближнего Востока и Южной Азии, Казахский национальный университет имени аль-Фараби, г. Алматы, Казахстан, rummana@mail.ru Orcid ID 0000-0001-6878-4946

References:

Alibekuly A (2008) Turkic-Kipchak literature of the Mamluk period (development, literary representatives, verse size) [Mamlukter biligi kezindegi turki-qypshaq Adebieti (damuy, Adebii okilderi, olen olshemi)]. Almaty, Arda. ISBN 978-601-230-007-9 (in Kaz.)

Aubakirova K, Jubatova B, Zhiyekbayeva A, Zhumazhanova F., Mustafayeva A. (2016) Turkic-arabic cultural and linguistic relations, Analele University din Craiova, Istorie. – Romania, 2016. – No1(29). – P.133-143. http://www.istoriecroaiova.ro/wp-content/uploads/2016/05/2016_1_ANALE.pdf (in Eng.)

Fazylov E (1971) Old Uzbek language. Khorezm monuments of the 14th century [Starouzbekskiy yazyk. Horezmiyskie pamyatniki 14 v.] Tashkent. (in Russ.)

Ibatov A (1983) Morphological structure of the word (based on the language of monuments written in the Golden Horde and Egypt in the 14th century) [Sozdin morfologiiilyq qurylymy (XIV g. Altyn Orda men Egipette jazylgan eskertkisherin tili negizinde)]. Almaty: Gylym. ISBN: 978-3-540-70777-6 (in Kaz.)

Kerimuly A (2005) Word-forming suffixes in the language of Old Turkic monuments (15th century) [Eski turki eskertkisherin tilindegi soz jasaityn jurnaqtar (XV g)]. Turkistan: Turan. ISBN 978-601-238-088-0 (in Kaz.)

Mustafayeva AA, Aubakirova KK. (2021) The language situation and status of the turkic language in the egyptian Mamluk state and Golden Horde, Journal of Oriental Studies, KazNU, 2:17-25. <https://doi.org/10.26577/JOS.2021.v97.i2.02> (in Kaz.)

Najip EN (2004) Culture and Turkish-language literature of Mamluk Egypt of the 15th century: study, transcription, textological notes [Kultura i turkoiazychnaia literatura mamlukskogo Egipta 15 veka: issledovanie, transkripsia, tekstologicheskie primechania]. Turkestan, Turan. ISBN 9965-697-53-1 (in Russ.)

Qydyr T (2016) Pearls of traditional Islam. A collection of excerpts from religious works and works written in the Middle Ages (10-16th centuries) [Dasturli Islam zhauharlary. Orta gasyrlarda (10-11 gg.) zhazylygan dini ebekter men shygarmalardan uzindiler zhinagy]. Astana. <https://pps.kaznu.kz/ru/Main/FileShow/2/59548/1/0/2016/> (in Kaz.)

Quryshzhanov A (1970) Research on the vocabulary of the old Kipchak written monument of the 13th century «Turkic-Arabic dictionary» [Issledovanie po leksike starokypchakskogo pismennogo pamyatnika 13 v. «Turksko-arabskogo slovaryu»]. Almaty. ISBN 978-601-238-088-0 (in Russ.)

Sabyr M (2004) Continuity of the lexicon of the Middle Turkic language and the lexicon of the Kazakh language/on the basis of a written monument of 14th century [Orta turki tili leksikasy men qazaq tili leksikasynyn sabaqtastygy / XIV g. jazba eskertkishinin negizinde]. Almaty, Qazaq universiteti. ISBN 9965-12-591-0 (in Kaz.)

Sadyqbekov QA (2016) The Monument “Kitab Muqaddima Abu Lays as-Samarkandi” and its language [Kitab Muqaddima Abu Lais as-Samarqandi eskertkishi zhane onyn tili]. Almaty, Tanbaly. ISBN 978-601-7537-11-1 (in Kaz.)

Sagyndyqov B (2009) Comparative vocabulary of Turkic written monuments of the 14th century (based on the materials of the Mahabbatname of Khorezmi, Khusrau ua Shyrin of Qutb and Gulistan bit-turki of Saif Sarai [XIV gasyrlardagy turki jazba eskertkisherinin salystyrmaly leksikasy (Horezmin Mahabbatnamasynyn, Qutbtyn Husrau men Shyrinyn jane Saif Saraidin Gulistan bit-turkiin materialdary boiynsha)]. Almaty. ISBN 978-601-7537-11-1 (in Kaz.)

Toparly R (1992). Irshadul-muluk ves-selatin. Ankara. ISBN 975-16-0360-9 (in Turkish.)

Zhubatova BN, Aubakirova QQ (2019) Turkic-Arab cultural and linguistic relations during the Mamluk rule in Egypt [Mysyrdagy mamlukter biligi tusyndagy turki-arab madeni-tildik bailanystary]. Almaty, Qazaq universiteti. ISBN 978-601-04-4186-6 (in Kaz.)

Әдебиеттер:

Аубакирова Қ, Жұбатова Б., Жиекбаева А, Мутафаева А. Түркі-араб мәдени және тілдік байланыстары // Аналеле университеті хабаршысы. – Румыния, 2016. – №1 (29). – Б.133-143. http://www.istoriecroaiova.ro/wp-content/uploads/2016/05/2016_1_ANALE.pdf (ағылшын тілі)

Әлібекұлы А. Мәмлүктер билігі кезіндегі түркі-қыпшақ әдебиеті (дамуы, әдеби өкілдері, өлең өлшемі). – Алматы: Арда, 2008. – 176 б. ISBN 978-601-230-007-9 (қазақ тілінде)

Жұбатова Б.Н., Аубакирова Қ.К. Мысырдағы мәмлүктер билігі тұсындағы түркі-араб мәдени-тілдік байланыстары. – Алматы: Қазақ университеті, 2019. – 235 б. ISBN 978-601-04-4186-6 (қазақ тілінде)

Ибатов А. Сөздің морфологиялық құрылымы (XIV ғ. Алтын Орда мен Египетте жазылған ескерткіштердің тілі негізінде). – Алматы: Ғылым, 1983. – 146 б. ISBN: 978-3-540-70777-6 (қазақ тілінде)

Керімұлы Ә. Ескі түркі ескерткіштері тіліндегі сөз жасайтын жұрнақтар (XV ғ.). – Түркістан: Тұран, 2005. – 242 б. ISBN 978-601-238-088-0 (қазақ тілінде)

Құрышжанов Ә. XIII ғ. Ескіқыпшақ тіліндегі жазба ескерткіш «Түркі-араб сөздігінің» лексикасы бойынша зерттеу. – Алматы, 1970. – 234 с. ISBN 978-601-238-088-0 (орыс тілінде)

Қыдыр Т. Дәстүрлі Ислам жауһарлары. Орта ғасырларда (X–XVI ғғ.) жазылған діни еңбектер мен шығармалардан үзінділер жинағы. – Астана, 2016. – 392 б. <https://pps.kaznu.kz/ru/Main/FileShow2/59548/1/0/2016/> (қазақ тілінде)

Мустафаева А., Аубакирова Қ. Мысыр мәмлүк мемлекеті мен Алтын Ордадағы тілдік жағдай мен түркі тілінің мәртебесі // ҚазҰУ хабаршысы, Шығыстану сериясы. – Алматы, 2021. – №2(3). – Б.244-249. (қазақ тілінде)

Наджиб Э.Н. XV ғасырдағы мәмлүктік Мысырдың мәдениеті мен түркітілді әдебиеті. – Түркістан: Туран, 2004. – 291 б. ISBN 9965-697-53-1 (орыс тілінде)

Сабыр М. Орта түркі тілі лексикасы мен қазақ тілі лексикасының сабақтастығы / XIV ғ. жазба ескерткішінің негізінде. – Алматы: Қазақ университеті, 2004. – 315 б. ISBN 9965-12-591-0 (қазақ тілінде)

Сағындықов Б. XIV ғасырлардағы түркі жазба ескерткіштерінің салыстырмалы лексикасы (Хорезмнің Махаббатнамасының, Құтбтың Хусрау мен Шырынның және Сайф Сараидің Гүлістан бит-туркиінің материалдары бойынша). – Алматы, 2009. – 129 б. ISBN 978-601-7537-11-1 (қазақ тілінде)

Садықбеков Қ.А. «Китаб Мукаддима Әбу Ләйс әс-Самарканди» ескерткіші және оның тілі. – Алматы: Таңбалы, 2016. – 412 б. ISBN 978-601-7537-11-1 (қазақ тілінде)

Топарлы Р. Иршадул-Мулуқ уәс-салатин. – Анкара, 1992. – 627 б. ISBN 975-16-0360-9 (түрік тілінде)

Фазылов Э.И. Ескіөзбек тілі. XIV ғасырдағы хорезмдік ескерткіштер. – Ташкент, 1971. – 212 б. (орыс тілінде)

Литература:

Алибекулы А. Тюркско-кипчакская литература в период мамлюков (развитие, литературные представители, размер стиха). – Алматы: Арда, 2008. – 176 с. ISBN 978-601-230-007-9 (на казахском языке)

Аубакирова Қ, Жұбатова Б., Жиекбаева А, Мутафаева А. Тюркско-арабские культурные и языковые контакты // Университет Аналеле. – Румыния, 2016. – No1 (29). – С.133-143.

http://www.istoriecaiova.ro/wp-content/uploads/2016/05/2016_1_ANALE.pdf (на английском)

Жубатова Б.Н., Аубакирова К.К. Тюрко-арабские культурные и языковые отношения при правлении мамлюков в Египте. – Алматы: Казахский университет, 2019. – 235 с. ISBN 978-601-04-4186-6 (на казахском языке)

Ибатов А. Морфологическое строение слова (на материале языка памятников письменности Золотой Орды и Египта XIV века). – Алматы: Наука, 1983. – 146 с. ISBN: 978-3-540-70777-6 (на казахском языке)

Керимулы А. Словообразовательные суффиксы в языке древнетюркских памятников (XV век). – Туркестан: Туран, 2005. – 242 с. ISBN 978-601-238-088-0 (на казахском языке)

Құрышжанов А. Исследование лексики древнекипчакского памятника XIII в. «Турецко-арабский словарь». – Алматы, 1970. – 234 с. ISBN 978-601-238-088-0 (на русском языке)

Қыдыр Т. Жемчужины традиционного ислама. Сборник отрывков из религиозных произведений и произведений, написанных в средние века (X-XVI вв.). – Астана, 2016. – 392 с. <https://pps.kaznu.kz/ru/Main/FileShow2/59548/1/0/2016/> (на казахском языке)

Мустафаева А., Аубакирова Қ. Языковая ситуация и статус тюркского языка в Египетском мамлюкском государстве и Алтын Орде // вестник КазНУ, серия Востоковедения. – Алматы, 2021. – №2(3). – Б.244-249.

Наджиб Э.Н. Культура и тюркская литература мамлюкского Египта в 15 веке. Исследование монографии, транскрипция, текстовые примечания. – Туркестан: Туран, 2004. – 291 с. ISBN 9965-697-53-1 (на русском языке)

Сабыр М. Преемственность лексики среднетюркского языка и лексики казахского языка / XIV век. на основании письменного памятника. – Алматы: Казахский университет, 2004. – 315 с. ISBN 9965-12-591-0 (на казахском языке)

Сағындықов Б. Сопоставительная лексика тюркских письменных памятников XIV века (по материалам махаббатнаме Хорезма, Хусрау ва Шырын Кутба и Гулистан бит-тюрки Саифа Сарая). – Алматы, 2009. – 129 с. ISBN 978-601-7537-11-1 (на казахском языке)

Садықбеков К.А. Памятник «Китаб Мукаддима Абу Лейс әс-Самарканди» и его язык. – Алматы: Тамгалы, 2016. – 412 с. ISBN 978-601-7537-11-1 (на казахском языке)

Топарлы Р. Иршадул-мулуқ уәс-салатин. – Анкара, 1992. – С. 627. ISBN 975-16-0360-9 (на турецком языке)

Фазылов Э.И. Староузбекский язык. Хорезмские памятники XIV века. – Ташкент, 1971. – 212 с. (на русском языке)